

Experiència seleccionada en la modalitat de comunicació audiovisual

DADES DEL CENTRE

Codi del centre	08031228
Nom del centre	Institut Torre Roja
Localitat	Viladecans

TÍTOL

Projecte de prevenció de l'absentisme

BREU RESUM DE LA PRÀCTICA

El programa neix fa tres cursos als Instituts de Viladecans per tal d'arribar a aquells alumnes que poden ser susceptibles de ser absentistes crònics i encara estan a temps per la reconducció.

Per a poder treballar aquest aspecte, es dota durant un curs, d'una mitja jornada, d'una tècnica d'absentisme des del Pla Educatiu d'Entorn.

Degut que va tenir tan bona acceptació i sobretot tants bons resultats, es va decidir de dotar d'una jornada de 30 hores per poder traslladar aquest programa a tots els Centres de Secundària i alguns de primària del municipi, tant públics com concertats.

L'objectiu principal era reconduir des del propi centre a aquells alumnes que presentaven un absentisme intermitent i com a conseqüència perillaven els resultats acadèmics.

La resposta de tots i cadascun dels centres va ser molt satisfactòria: quasi tots van voler participar en el programa.

El que hem pogut comprovar al llarg d'aquesta trajectòria és que l'absentisme és un dels problemes que més preocupa als centres Educatius, ja que és un dels principals factors que evoca els alumnes al fracàs escolar. Es tracta d'unir esforços des de diferents àmbits (escola, ajuntament, família, alumnes, serveis socials, servei local TET, Xarxa Local de Viladecans, etc) per tal que tothom siguem participants de posar solucions per pal·liar l'absentisme als centres, sempre des del treball en xarxa.

DESCRIPCIÓ

Curs acadèmic 2007-2009

Punt de partida L'any 1993 des de Serveis Socials es comença a implementar el "Projecte marc de Coordinació a les Escoles" en aquest projecte entre les problemàtiques treballades destacava la de l'absentisme. Més tard, l'any 2002 i dins els objectius de treball plantejats a la xarxa local de Viladecans es crea un grup de treball (anomenat Comissió d'Absentisme) que dissenya el "Protocol d'Absentisme" que s'ha anat revisant. A partir de la comissió es detecten unes necessitats d'alguns centres de secundària públics en referència a treballar més la prevenció que no anar a resoldre casos que ja presenten un absentisme clar i difícil de reconduir.

Objectius L'objectiu principal del Projecte de Prevenció de l'Absentisme és garantir a tots els infants i joves en edat d'escolarització obligatòria el dret a l'educació, posant a l'abast les estratègies i recursos necessaris per a prevenir i reduir les situacions d'absentisme escolar lleu.

Com a objectius específics

- Prevenir la formació d'alumnes absentistes crònics començant per treballar amb aquells alumnes que són recuperables des del propi centre, alumnes que encara no s'han derivat a Serveis Socials, però que desperten preocupació en l'equip docent per l'absentisme presentat.
- Conscienciar els alumnes en primera instància sobre la importància que té assistir a classe i explicar les conseqüències que es deriven de no fer-ho.
- Conscienciar les famílies en segona instància sobre la importància que té que els seus fills/es assisteixin a classe i explicar les conseqüències derivades.
- Reforçar la figura de tots aquells professionals que vetllen per l'escolarització dels menors.
- Motivar els joves a anar enriquint el seu futur professional.
- Transmetre valors com són el de la responsabilitat i la confiança. Responsabilitat de complir amb les seves obligacions i confiança que generaran amb els adults que els envolten si observen com ells van madurant.
- Mostrar l'assistència a classe no només com una obligació sinó com un dret que si no hi van estan desaprofitant.
- Entendre que responsabilitats com la puntualitat formen part de l'aprenentatge professional i personal que han de fer al llarg de la vida.
- Detectar i identificar els estudiants que tenen dificultats per seguir un procés d'escolarització normalitzat i fan absentisme escolar lleu.
- Identificar els factors i causes pels quals els alumnes no assisteixen a l'escola/institut en determinats moments.
- Dissenyar un pla de treball conjunt per a tots els professionals que hi intervenen.

- Coordinar les intervencions i els sistemes de treball dels diferents agents i professionals i optimitzar els recursos existents.
- Dissenyar i posar en funcionament estratègies i recursos per a l'atenció als infants i joves absentistes que permetin el seu retorn positiu a l'escola.

Desenvolupament de l'experiència

Un cop presentat el projecte, els centres que hi van volien participar, van fer la detecció de quins alumnes serien atesos dins el programa, és a dir, quins eren els que començaven a presentar un absentisme lleu, però suficient com per preocupar l'equip docent.

Paral·lelament a això es va fer la difusió del Projecte dins el centre amb l'alumnat i les famílies. De la mateixa forma, van haver-hi centres que van fer extensiu el projecte a tothom, tant als que hi serien atesos com als que no; i d'altres que només van donar la informació al col·lectiu d'alumnes i famílies amb les que s'intervindria. La difusió constava de dues parts:

1. Una *carta informativa* dirigida a les famílies on explicava la justificació de les intervencions que es portarien a terme.
2. Reunió informativa amb cada grup classe i el seu tutor/a.

En el moment que el centre va tenir feta la llista dels casos que serien atesos dins el programa, van començar la posada en marxa dels casos començant per la primera entrevista personal i la formalització d'un contracte de compromís on es desenvolupa un pla de treball individualitzat amb cadascun dels alumnes detectats.

Posteriorment es farà el seguiment i supervisió del contracte i valoració dels resultats obtinguts. Per fer aquesta valoració hem hagut de fer el control exhaustiu de l'assistència dels alumnes entrevistats i com a mínim una entrevista més de devolució dels resultats i de revisió del contracte. Per fer la valoració deixàvem un mes aproximadament de marge per veure l'evolució de les faltes. En funció dels resultats de l'assistència en aquell període de prova seguíem un camí o un altre:

- Amb aquells alumnes que havíem millorat de manera significativa l'assistència els felicitàvem.
- Amb aquells alumnes que estàvem en procés de millora, els hi donàvem una segona oportunitat i continuàvem la intervenció.
- Amb aquells alumnes que vèiem que no estàvem millorant analitzàvem la situació per detectar si hi havien altres problemàtiques associades i aleshores posàvem algun tipus de mesura. Les mesures que hem anat utilitzant han estat majoritàriament:
 - 1) Intervenció amb la família.
 - 2) Derivació a Serveis Socials.
 - 3) Derivació a Serveis Externs.

Un cop finalitzades aquestes intervencions, i en el moment del tancament del curs es fa una valoració de manera particular amb cada centre i de manera col·lectiva amb els referents escolars que han treballat el projecte, la tècnica d'absentisme, les tècniques de Serveis Socials, d'educació (Pla d'Entorn) i coordinadora LIC.

Posteriorment, es presenta a la xarxa de Viladecans i a la comissió d'absentisme.

Treball competencial (metodologia/tipologia d'activitats/organització social) Veure annex guia d'ús	La metodologia utilitzada en aquest projecte ha estat un treball de coordinació transversal entre totes les entitats que hi han treballat, centres tant de primària com de secundària, públics i privats, Departament d'Educació de l'Ajuntament de Viladecans, Serveis Socials, Serveis Educatius, mirant sempre d'optimitzar totes les accions i que no és produïssin duplicitats. Aquest mètode de treball ha fet que es tendís a consolidar una manera de treballar i de coordinar-nos entre tots els centres, serveis i entitats de la zona que treballa amb aquest aspecte.
Temporització	Durant tot el curs escolar.
Recursos humans i materials	Tutors/res del centre educatiu. Tècnica d'absentisme. Referents dels diferents CEIPS i IES tant públics com privats concertats. (Psicòleg/a, psicopedag/a, T.I.S, Cap d'estudis, etc.). Director/ra de les diferents Escoles i Instituts. Serveis Socials de l'Ajuntament de Viladecans. Tècnica d'Educació de l'Ajuntament. Assessora LIC dels Serveis Educatius.
Valoració i conclusions	Al voltant de tots els alumnes atesos durant els cursos passats han millorat l'assistència o estan en procés de millora. Hem intentat trobar solució a aquells casos on l'absentisme estava lligat a altres problemàtiques associades. Els centres volen la continuïtat d'aquest programa, ja que valoren que ha estat un programa molt útil i fàcil d'avaluar. Aquest programa ha ajudat a prevenir l'absentisme lleu que presenten molts alumnes i amb això el conseqüent absentisme crònic i fracàs escolar.
Documentació complementària	Projecte de Prevenció de l'Absentisme Protocol d'absentisme Memòria dels resultats obtinguts el curs 2007-08.
Aspectes innovadors	Els aspectes que considerem innovadors del programa de Prevenció de l'Absentisme són: 1. La pròpia prevenció fa que sigui un projecte innovador, en moltes ciutats hi ha protocols d'absentisme, però degut al volum de feina dels diferents professionals sempre s'acaben atenent els casos més urgents. El fet de treballar des de la prevenció, fa que a la llarga, el volum de casos amb absentisme reiteratiu, es redueixi. 2. La partida pressupostària des del Pla d'entorn ens permet es recursos humans necessaris per atendre aquesta necessitat que és de tots els centres educatius ciutat.
Eficiència	Haver estat capaços d'elaborar un document de tots i per a tots, que a més es efectiu donats els resultats obtinguts el curs passat. El treball en xarxa realitzat, dins la comissió de prevenció d'absentisme de la xarxa de Viladecans, amb tots els referents dels diferents centres escolars que participen al programa amb la col·laboració de l'equip de Serveis Socials de la ciutat...

Criteris d'avaluació

L'avaluació d'aquest protocol, cal que es realitzi tenint en compte tant els aspectes quantitatius com els qualitatius. El motiu pel qual s'ha realitzat aquest document entre tots els instituts públics de Viladecans és que aquest sigui el màxim de dinàmic i que es pugui adaptar a les necessitats de cada moment podent realitzar els canvis que és considerin oportuns.

Pel que fa a l'aspecte qualitatiu, el fet de poder anar revisant les tasques realitzades pels diferents professionals que intervenen en el procés de detecció de l'alumne que comença a ser absentista així com els que intervenen en el moment del tractament i retorn, fa que aquest procés es pugui anant optimitzant i reconduint perquè les feines realitzades siguin les més adequades possible i el/s professional/s que les realitzin siguin els més adients.

En referència a l'aspecte quantitatiu, el fet d'anar revisant aquest procés, ens permet tenir un control estadístic sobre:

1. El nombre d'alumnes absentistes.
2. Les causes per les quals es produeix aquest absentisme.
3. Els cursos on es dona aquesta eventualitat i on és més fàcil la reconducció.
4. Quantes intervencions es fan a cada cas.
5. El nombre de faltes d'assistència després de les entrevistes.
6. El nombre total d'alumnes absentistes que han millorat, els que estan en procés de millora, els que no s'aprecien canvis o estan derivats a Serveis Socials per problemàtiques associades durant el període d'intervencions, etc.

Millores

El que hem pogut comprovar al llarg d'aquesta trajectòria és que l'absentisme és un dels problemes que més preocupa als centres Educatius, ja que és un dels principals factors que evoca als alumnes al fracàs escolar.

Les millores que en traiem d'aquest projecte són moltes, però sobre tot té que veure amb el fet de saber unir esforços des de diferents àmbits (escola, ajuntament, família, alumnes, serveis socials, servei local TET, Xarxa Local de Viladecans, etc) per tal que tothom siguem participants de posar solucions per pal·liar l'absentisme als centres, sempre des del treball en xarxa. També el fet d'haver sabut canalitzar els recursos que arriben des del pla d'Entorn en benefici de la població i adreçada a tots.

AUTORIA DE L'EXPERIÈNCIA

Coordinació

Comissió de Prevenció d'Absentisme.

Professorat implicat

Tutors/res del centre educatiu

Tècnica d'absentisme

Referents de les diferents Escoles i Instituts tant públics com privats concertats. (Psicòleg/a, psicopedagog/a, T.I.S, Cap d'estudis, etc.).

Director/ra dels diferents Centres Educatius

Serveis Socials de l'Ajuntament de Viladecans
Tècnica d'Educació de l'Ajuntament
Assessora LIC dels Serveis Educatius

CONTACTE

Nom i cognoms	Núria Vallduriola, Pilar Cabeza i Elena Pellicer
Telèfon	93 637 37 00 / 93 635 18 02
Unitat	SE Baix Llobregat II. CRP

